

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 152.

V Ljubljani, v četrtek 5. julija 1888.

Letnik XVI.

Poziv.

Durch die Ortsnamen, die ältesten und dauerndsten Denkmäler, erzählt eine längst vergangene Nation gleichsam selbst ihre eigenen Schicksale, und es fragt sich nur, ob ihre Stimme uns noch verständlich bleibt.
W. v. Humboldt.

V seji dne 13. julija l. 1876. naročila je „Slovenska Matica“ g. prof. M. Pleteršniku, naj nabira krajepisna imena slovenskih dežel, katera naj bi „Matica“ uredila in ob svojem času na svetlo dala. Gosp. Pleteršnik nabiral je ta imena, vendar vspeh temu nabiranju ni bil povsem ugoden. Mnogo tega, kar se mu je poslalo, porabilo se bode prav dobro. Mnogi zapiski pa niso dosti obširni in iz mnogih krajev ni se mu nič poslalo.

Da bi to velevažno podjetje nadaljevali, sestavil se je poseben odbor, da z novo začne nabirati imena po vsem Slovenskem, da torej započeto delo popolni, dovrši in uredi.

Potrebo imenika krajevnih imen čutimo danes navzlic mnogim enakim zbirkam tem bolj, ker vsi do zdaj uradno in neuradno sestavljeni imeniki niso zanesljivi in ker tudi ne ustrezajo znanstvenim namenom. Sestavljeni so namreč z večine v uradnih oblikah, katere rabijo okrajnim oblastvom.

Odbor si je v svesti svoje težavne naloge. Vse delo, zbrati imena po vsem Slovenskem, toli je ogromno in obsežno, da ga ne more izvršiti sam. To je delo, katero je vredno, da se ga vdeležuje ves narod slovenski; vredno, da se ga zdušno poprimejo vsi razumniki slovenski, ker se tiče celokupne naše domovine. In ravno radi tega obrača se odbor do vseh slovenskih razumnikov s prošnjo, da ga vsi podpirajo z nabiranjem krajepisnih imen, kajti jedino z vzajemnim delovanjem moči bo doseči dovoljen vspeh.

Odboru je v prvi vrsti do tega, da podá slovenska imena v pravih oblikah, da s tem koristi slovnici in slovarju in da razjasnjuje zgodovino našega naroda, kolikor se ravno daje razjasniti iz

krajepisnih imen. In to je dokaj važno podjetje, za katero naj bi se danes, ko se je tudi pri nas vzbudilo občno zanimanje za domačo zgodovino, brigali vsi razumniki.

Imenik krajev, ki ga misli izdati odbor, predočeval nam bode jednotnost našega naroda, kazal nam bode dôbo, v kateri so se naseljevali prebivalci v slovenskih deželah; osobito pa nam bode kazal pot nemškega naseljevanja tam, kjer molče in nehajo zgodovinske listine. Iz vsega tega vidimo, da so krajepisna imena velike važnosti za jezik in zgodovino, kajti ona so najtrajnejši in najstari spomeniki, v katerih je zapisana naša zgodovina in v katerih nam pripovedujejo naši predniki svojo osodo.

Slovenci! do vas obrača se odbor z uljudno prošnjo, da ga v tem velevažnem podjetju zdušno podpirate. Nihče naj se ne odteguje delu, katero mu bode odbor izročil; vsakdo naj žrtvuje nekoliko časa in truda za to domovinsko podjetje, če tudi ni posebe povabljen od odbora, kateri bode vsakega sotrudnika hvaležno sprejel v svoje kolo, in to upamo, da stori vsak tem raje, ker vé, da imenik slovenskih krajev, ki ga namerja izdati „Matica“, bode le tedaj učakal belega dne, ako se dela poprimejo razumniki po vsem Slovenskem.

V nekaterih dneh bode odbor razposlal pôle, v katerih so zapisana obširna vprašanja. Na ta vprašanja naj odgovori vsak nabiratelj krajepisnih imen, in kadar zbere vsa imena svojega kraja, to je dotičnih občin, naj pošlje popisane pôle „Matici Slovenski“ v Ljubljani.

Slovenci! Popolen imenik vseh slovenskih krajev bode najlepši spomenik, ki ga postavimo dragi materi Sloveniji.

V Ljubljani, na dan praznika svetih slovanskih blagovestnikov Cirila in Metoda l. 1888.

Odbor za nabiranje krajepisnih imen.

Papeževa okrožnica o človeški prostosti.

II.

Okrožnica slôve:

O človeški prostosti.

Leon XIII., papež.

Častitljivi bratje, pozdrav in apostolski blagoslov!

Prostost, prvo dobro narave, ki je lastno razumnemu in pametnemu človeku, daje človeku ono vrednost, ki stori, da ima svoj svét in neomejeno oblast nad svojimi dejanji. Treba pa je najprvo, da porablja to vrednost s pametjo, ker iz porabe prostosti more izvirati neizrečeno mnogo dobrega in slabega. Sicer more človek po svoji volji poslušati pamet, hrepeneti po moralno dobrem in tako naravnost bližati se zadnjemu svojemu namenu; toda nastopiti more tudi drugo pot, drviti se za goljuživimi podobami dobrega, motiti potrebni red in strmoglaviti se prostovoljno v pogubo. — Naš Zveličar Jezus Kristus, ki je obnovil in pomnožil prejšnjo vrednost človeške narave, pomagal je tudi volji v izredni meri, ker jo je k višjemu povzdignil s podporo svoje milosti in obljubo večnega zveličanja v nebesih. Ravno tako ima tudi katoliška cerkev zasluge za to prvo dobro narave in si jih bo še pridobivala, ker je njena naloga, da dobrote Jezusa Kristusa izroča stoletjem.

In vendar mnogi imenujejo to cerkev nasprotnico človeške prostosti. To pa pride odtod, ker imajo mnogi napačen pójem o prostosti, ker ji jemljó bistvo ali pa njen pójem nezmerno razširjajo, da raztegajo prostost tudi na stvari, gledé na katere človek po pameti ne more biti prost.

Že pri drugi priliki smo in posebno v okrožnici „Immortali Dei“, ko smo govorili o tako imenovanih modernih prostostih, razločevali dobro od slabega in kazali, da je njihovo dobro tako staro, kakor resnica sama, in da je cerkev to vedno brez ugovora odobraval in pospeševal. In da govorimo resnico, kar je novega prišlo zraven, ni

LISTEK.

Zvijača za zvijačo.

(Iz življenja američanskih naseljencev, napisal A. F.—i.)

(Dalje.)

Stopil je pred Tomaža ter gledal mu v oči. A Vekoslav ni zapazil, kako sporazumljivo si ta dva moža menjujeta poglede.

„Tedaž takovi so morilci?“ rekel je naselnik. „O, ti hudoba, kako ti bode pri srcu, ko te bodo vlekli v zrak!“

„Pojte se solit, stari bedak!“ mrmral je Tomaž z umetno jezo. „Ako bodem visel, naj bode, več kakor umoriti me ne morejo, a v kletki nočem dolgo tičati, to si ne dopušča pošten malopridnež.“

„Koliko je od tu do deželne ceste?“ vprašal je Vekoslav.

„Pol dobre ure; a iti morate proti jugu, potem pridete naravnost na cesto, ki pelje v Marysville“, odvrnil je Ivan.

„Lehko ostanem tedaž pri vas čez noč?“

„Ravno prijetno mi ni, imeti krvavega Tomaža pod streho, a vam moram biti priljuden.“

„Ako mi bote pomagali stražiti po noči, dobili bode nekaj tolarjev; menim, da rabite tako stvar?“ „Seveda!“

„Dobro tedaž“, rekel je Vekoslav. „Naprej Tomaž!“ Brez upora stopil je vjetnik v borno kočo ter vrgel se na konjsko plahto v kot.

„Stoj!“ zavpil je starec razsrjen, „dokler ti ne pokažem sam ležišča; ta postelja je moja, na njej ne sme ležati krvav morilec!“ Potem je sunil Tomaža raz plahto na gola tla.

Mej tem čulo je ostro uho Vekoslavovo skrivno šepetanje. Zakaj je šepetal naselnik tako skrito z morilcem? Mladi kovač pričel je sumiti, da morata biti ta dva sporazumljena. Delal se je, kakor bi ne bil ničesa čul, a sklenil je z zvijačo izvedeti vse.

Naselnik prinesel mu je nekaj večerje, ko je se svojo zalogo pomnožil, potem je dal še vjetniku.

„Nisem lačen“, rekel je Tomaž. „Tudi nočem biti pitan, kakor mali otrok, dajte mi raje požirek žganja.“

Želja bila mu je dopolnjena. Gospodar je prinesel steklenico žganja, ko je popolnoma izpila nenavadna trojica.

„Sedaž bodem spal“, rekel je vjeti morilec.

„Morda bodem sanjal kaj o vislicah, ker zdi se mi zeló šaljivo.“

„Zdi se mi, da ne more biti prav šaljivo“, pristavil je Vekoslav. „Sicer lahko spiš do jutri, moj fantič. Najprej pa moram preskrbeti potrebno. Imate kaj vrvi?“

„Vrvi imam dovolj, da se lahko vsi trije nanjo obesimo“, mrmral je starec ter delal se pijanega.

Ivan prinesel je nekaj vrvi, potem je zvezal Vekoslav vjetniku nogi, priklenil ga k brunu ob steni ter legel poleg Tomaža na plahto.

„Sinoči nisem prav nič spal“, rekel je kovač. „Oči lezejo mi skupaj; Ivan, zato prosim vas, stražite do jutra. Čez teden pridite k meni v kovačnico, dal vam bodem deset tolarjev.“

„Dobro“, menil je stari ter sedel na staro klop. „Čuvati hočem kakor Indijanec; za deset tolarjev ne zaspi stari Ivan Harizon.“

Čez četrt ure je že smrčal mladi kovač.

V resnici pa ni spal nobeden. Tomaž ni sanjal o vislicah, temveč mislil je na umor, in Vekoslav je tudi pričakoval kaj takega.

Dvomljivi naselnik sedel je mirno pri gostih ter pušil resno iz pipe.

(Konec pril.)

plemenito in izvira iz brezmerne strasti do novega v nemirnih časih. Ker pa mnogo imenujejo one prostosti ž njihovimi slabostmi slavo naših časov in brezpogojno podlago dobre državne ustave ter mislijo, da si brez njih še misliti ne moremo dobre vlade, zdelo se Nam je potrebno z ozirom na javni blagor še posebej razpravljati to vprašanje.

Pred očmi imamo najprvo moralno prostost individua in tudi človeške družbe. Prej pa izpregovorimo besedo o naravni prostosti, ker ta je začetek in vir vseh vrst prostosti, akoravno je popolnoma različna od moralne. Pamet in zdrav razum človeški, gotovo prva glasova narave, priznata fizično prostost le inteligentnim, pametnim stvarjem, in tu je vzrok odgovornosti človekove za njegova dejanja. In res, ostale žive stvari vodijo čuti in sili naravni nagon, da to iščejo, kar jim koristi, in se tega boje, kar jim škoduje, človeka pa vodi pamet pri posameznih dejanjih. Pamet pa razvidi, da vsa zemeljska dobra morejo biti in tudi ne biti; zato sklepa, da nobeno dobro ne bi moralo biti, in prepušča prosti volji, da si prosto voli. Če pa more človek soditi o takoimenovani slučajnosti omenjenih dobrov, pride od tod, ker ima po naravi jednovito, breztelesno in mislečo dušo, ki ne izvira od snovi in v svojem obstanku tudi ni od nje odvisna: ki je torej neposredno od Boga vstvarjena in vzvišena nad vse pogoje snovi ter ima svoj način življenja in delovanja; zato se more povzdigniti do spoznanja nepremisljivih in potrebnih postav dobrega in pravega in soditi, da posamezna dobra nikakor niso potrebna. Iz tega pa sledi, kakor hitro sta konstatovani netelesnost in zmožnost mišljenja človeške duše, postavljena je naravna prostost takoj na pravo in nepremakljivo podlago.

Enovitosti, breztelesnosti in neumrjivosti duše in njene prostosti pa ni nikdo bolj potrdil in stanoviteje zagovarjal, kakor katoliška cerkev, ki jih je vedno učila in imenovala dogme. Kedar so krivoverci in novotarji skušali pobijati človeško prostost, vedno jo je cerkev zagovarjala in ni dovolila, da bi se tako dragocena prednost brez kazni napadala. Zgodovina nam pripoveduje, kako odločno je cerkev odbijala strastne napade manihejcev in drugih, in vsakemu je znano, kako je v novjšem času najprvo na cerkvenem zboru tridentinskem in pozneje proti janzenistom odločno in živo zagovarjala prostost volje in ni nikjer in nikdar dovolila prostora fatalizmu. (Dalje prih.)

Govor poslanca Šukljeja

v državnozbornski seji dne 29. maja 1888.

(Konec.)

Če primerjamo § 74., ki je za-me lapis offensionis celega zakona, s § 3., ki določuje kontingent, spoznati moremo takoj, kako velicega pomena je v finančnem oziru.

Ogerski kontingent je na vsak način previsok, kajti Ogerska nikedar ne porabi 872.000 hektolitrov odmerjenega jej kontingenta. Izvažanje v inozemstvo je sedaj izvanredno neznatno; ogerske žganjarije tudi ne bodo mogle uspešno tekmovali z ruskimi in nemškimi izvaževalci. Izvažanje v inozemstvo bo torej prenehalo in po mojem mnenju so ogerski žganjarji že sami naredili križ čeznj ter se sprijaznili z mislijo, da ne bodo več izvažali v inozemstvo, marveč kam drugam. Začeli bodo svoj petintridesetgoldinarski špirit uvažati v našo državno polovico, preplavili bodo naš trg s svojim blagom, naše žganjarje bodo potisnili v kot, posledica temu, ki jo že vidim in ki je ne morem odvrniti, pa bo ta, da bomo dobili v svojem državnem proračunu naraščajočo pasivno postavko pod naslovom „Povračila“ iz špiritnega davka ogerski državni polovici. Toda kaj moremo sploh zoper to storiti?

Povedal sem že svoje mnenje, da na podlagi sedanje carinske in trgovinske zveze ni mogoče kaj drugega. Držali smo se načela produkcijskega sklepa pri sladkornem davku, in Ogri ne bodo odjenjali, ako se gré za takó za-nje važni špirit. Reklo bi se lahko: Odklonimo celo postavo! Toda kaj bi bila temu posledica? Pomislite, gospôda moja, na eni strani bi sicer ostal še stari žganjarski davek veljaven, ki donaša naši triindvajsetmilijonski državi — govorim namreč o Cislitvaniji — malenkost osmih milijonov, pritličen znesek nasproti Belgiji s 16 in Holandiji s celó 22 milijoni. Ostal pa bi tudi stari sladkorni davek in kakor jaz vsaj tolmačim zadnji odstavek § 3. novele z dné 13. junija 1880,

ostal bi z bistveno premembo, ostal bi brez kontingenta.

Znam, da so o tem razni nazori, jaz sam sem imel priložnost čuti iz jako poklicanih ust interpelacij, koji smoter je bil, da bi se po odstavku, glasečem se (čita): „Ako se na ta način doseže čistega dohodka znesek 12.800.000 gld., izdâ naj se zakonodajskim potom nadaljna naredba“ — kontingent ne spravil s sveta tudi ne v slučaj, ko ne bi prišlo do take naredbe potom zakonodajstva. Kolikor večkrat pa prečitam točko, tem jasnejše zdí se mi vprašanje, tem bolj utemeljena zdí se mi domneva, da bi imeli stari sladkorni davek brez kontingenta, da bi bili konečno zopet primorani več povrniti, kakor pa smo sploh dobili pri sladkornem davku! Pomislite nadalje, v kako nevarnih časih smo, pomislite, koliko neizmerno več se zahteva od našega državnega zaklada, in ako ste vse to dobro prevdarili, potem pa imejte še pogum, da bi glasovali proti temu davku!

Po mojem mnenju, gospôda moja, je stvar bistveno ta-le: Izvor težavam se ne sme pripisovati naši stranki, marveč ni nič drugega, nego posledica pogodbe iz leta 1867.

Vaša stranka bila je ona, ki je takrat sklenila pogodbo 1867. leta, koje ne bodem mogel nikedar — to je le moje osebno prepričanje — imenovati srečno leto za avstrijsko monarhijo; takrat se je sklenil člen XI. carinske in trgovinske zveze, ki določuje, da se morajo v obeh državnih polovicah izvajati po enakih zakonih in predpisih davek od soli in duhana in one posrednje davščine, ki neposrednje vplivajo na gospodarsko pridelovanje, posebno davek od žganja, piva in sladkorja. Kako nesrečna določba: Ena kóvrstni zakoni, koje sta pogodili dve vladi in ki so jih sklenili štirje parlamenti!

Tu se moramo vedno vdati Madjarom. V tem položaji smo danes, v tem položaji bomo še mnogokrat, kakor že naprej vidim.

Tudi vzrok mi je dovolj jasen.

Na Ogerskem je ves parlament složen. Tu stojita vladna in nasprotna stranka kakor eden mož, ako se gré za to, da se upró zahtevam sestrne državne polovice tostran Litave. Pri nas — bodimo odkritosrčni — pa zadušuje narodnostni prepir in strankarsko pričkanje. Ta nasprotja so žalibog silnejša, kakor najpotrebnejše skupne koristi.

Ko sem danes zrl po Vaših vrstah, ko sem poslušal besede govornikov na Vaši (levi) strani, vsiljevalo se mi je vedno in vedno vprašanje: Ali bi gospodje tudi takó govorili in glasovali v slučaj, ako bi bilo zopet pridobljeno gospodstvo plačilo glasovanju za to špiritno-davčno postavo? (Dobro! na desnici.) Tega mnenja sem jaz.

V tem smislu tudi končam ter priporočam, naj se preide v specijalno razpravo. (Odobranje in ploskanje na desnici.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. julija.

Notranje dežele.

Ministerski predsednik Taaffe se je predvčerajšnjim zjutraj odpeljal v Ellischau.

Shod biležnikov v Brnu je sprejel resolucijo: Biležništvo naj posluje kot organ za sestavljanje javnih listin, preneha naj sodni komisariat, zapuščine naj pripadajo edino le področju biležnikov in naj se opusti naprava zasebnih agencij.

„Presse“ piše: **Prof. E. Suess**, novi rektor dunajskega vsenčilišča, zastopal bo v prihodnjem zasedanji nižjeavstrijskega deželnega zbora dva glasa: kot poslanec družega dunajskega volilnega okraja in pa kot rector magnificus, ki ima v tej zbornici svoj virilni glas.

Ogerska vlada se bo mej državnozbornskimi počitnicami pečala z nastopnimi predmeti: Proračun za leto 1889. Kot navodilo posameznim ministrom velja načelo, da se ne sme prekoračiti proračun za leto 1888. Izvršilne določbe špiritnega davka, gledé kojih se bo sešla posebna enketa. Odkup regalij; za ta zakon je nabrano že vse potrebno gradivo. Vravnanje „Železnih vrat“ in druga javna dela; dotične predloge se bodo za gotovo predložile državnemu zboru že v letošnjem jesenskem zasedanji. — Preklicuje se vest, da bo odstopil Tisza finančni portfelj pl. Széllu.

Vnanje države.

Dné 2. t. m. pripeljali so v belgrajsko trdnjavo 51 **srbskih** hajdukov, ki so člani raznih roparskih

čet. — Radikalni poslanec Srdoje Krcedinač iz Avila v okraji Užici je ubežal, ker se je bal, da ga bodo zgrabili zaradi državni nevarnega počenjanja.

Kazenska preiskava zoper **bolgarske** častnike, ki so neki pretili, da bodo siloma oprostili Popova, ako se bo potrdila razsodba zoper njega, se je ustavila, ker se je pokazalo, da jih je iz sovraštva po krivičnem ovadil neki tovariš. Slednjega bodo kaznovali disciplinarnim potom. — Vojni minister je knezu priporočil v pomiloščenje 127 oseb, ki so bile obsojene v dobi zadnjega obsednega stanja. To je napravilo dober vtis mej prebivalstvom. — Žetev kaže jako ugodno. Vzlic temu pa se bo moral kmetovalec hudo bojevati, da zadosti svojim davčnim dolžnostim. Odkar se je odpravila desetina, plačevati se morajo davki v gotovini, koje pa kmetovalec jako težko dobi, ker mu delajo neugodne carinske razmere veliko preglavice pri razpečevanju poljskih pridelkov. Tem bolj pa se razvita oderuštvo. V deželi so itak v navadi že previsoke obresti — 12% —, toda židje zahtevajo dostikrat do 50% od posojil, za koja jim mora vrhu tega zastaviti kmet svoja zemljišča. Postava zoper oderuhe, ki se je izdala pred nekojimi leti, pozabila se je že popolnoma. Kot znamenje časa velja geslo zmerno-opozicijskega lista „Napred“: „Brez prave prostosti ni napredka, prostost brez blagostanja pa je solnce brez gorkote in svetlobe“.

Kakor se poroča iz **ruske** prestolnice v „Pol. Corr.“, prišla je tje kaj iz Odese deputacija pravoslavni duhovnikov, koje je poslal abesinski kralj Janez, da se vdeleži devetstoletnice, odkar se je pričelo v Rusiji krščanstvo. Deputacija, v koji je tudi znani kozak Ašinov, izročila bo carju neguševo lastnoročno pismo, potem pa se bo odpeljala v Kijev, kjer bo glavno prizorišče bodočih slavnosti.

Vsestranski se potrjuje, da se bo vršil sestanek **nemškega** cesarja in **ruskega** carja. Kar pa se poroča o okoliščinah časa, kraja in drugih oseb, ki bodo navzoče pri tem sestanku, je vse le ugibanje. Dobro poučeni berlinski krogi trdijo, da bo cesar Viljem II. zapustil Berlin 13. julija in da bo obiskal v Petrogradu carja. Pariška „Justice“ je izvedela iz Kodaža, da bodeta ob enem z Viljemom odpotovala v rusko prestolnico tudi avstrijski prestolonaslednik Rudolf in švedski kralj. Ta vest je zelo neverjetna. Berlinski borzni krogi pa skušajo preklicati sestanek, s tem pa se hočejo samó s kolikor mogoče majhno škodo rešiti iz zadrege, v koje sta jih zapletla strastno-sovražna postopanje zoper ruske vrednosti in pa nenadni prevrat v nemško-ruskim razmerah.

„Allg. Ztg.“ piše: Vsakdo, kdor se je vdeležil zadnjih zasedanj **nemškega** parlamenta, preveril se je, kako se je postaral „železni“ kanceler Bismarck. Kanceler se čuti jako slabotnega ter je zaradi tega bajé vzel odpust za tri mesece. — Naslednik Puttkamerjev, novi minister notranjih zadev Herrfurth, je star 58 let. Odličen veščak je v notranji upravi, posebno pa v vprašanjih občinskih davkov in zavarovalnic, gledé kojih je izdal več knjižic. Imenovanje njegovo je vsestranski iznenadilo, kajti ob enem z dotičnim naznanilom v „Reichsanzeiger“-ju je pisala „Nat. Ztg.“, da se niso še z nobeno drugo osebo vršile obravnave gledé portfelja notranjih zadev, nego z grofom Zedlitzem.

Pri raznih prilikah se je že pokazalo, da je **francoska** toliko teptana desničarska stranka vendar odločilni faktor v zbornici, da ima do neke gotove meje v rokah osodo zbornice. To je zopet dokazala proračunska komisija, ki je velik poraz za vlado takó gledé večine oportunistkih članov, kakor posebno še gledé predsednika Rouviera. Posebna ironija osode je, da je imela lansko leto, ko je bila vlada oportunska, ta komisija večino radikalcev, letos pa, ko je vlada radikalna, zmagali so oportunci. Mnogo jih je, ki trdijo, da si smé ministerstvo voščiti srečo, ako se vzdrži do parlamentarnih počitnic. Toda tudi sedaj ne bodo mogli oportunci ničesa opraviti zoper vlado brez desnice. Iz vsega pa se razvidi, na kakó podla tla se upira republikanska vlada.

Italijanska kraljeva družina je dné 3. t. m. odpotovala v Monzo. Poprej je kralju izročil nemški veleposlanik svoje novo poverilo.

Italijanske oblastnije v **Masavi** so zahtevale novo uvedene davke od vseh inozemcev. Francoski podložniki so se zaradi tega pritožili pri svojem konzulu ter se še sedaj vrše dotične razprave mej Parizom in Rimom. Grki so naprosili francoskega konzula, naj zastopa v tej zadevi tudi njihove koristi, ker nimajo v Masavi svojega zastopnika.

Knez Radolin je prišel dné 2. t. m. v **turško** prestolnico, da naznani sultanu vladni nastop Viljema II. Na ladiji sta ga pozdravila Munir paša in Ahmet paša. Predvčerajšnjim zvečer bil je njemu na čast slavnosten obed. — Za cesarja Viljema II. določena dekoracija k velikemu traku osmanijevega reda v briljantih je že izgotovljena.

Izvirni dopisi.

Iz Prage, 1. julija. Češki otočec stříbrski (Mies) imel je minolo sredo vesel dan. Nadškof grof Schönborn pohodil je Sulislavo, v ondodnem

hramu opravljal službo božjo in v čeških šolah izpraševal veronauk. Ljud češki postavljali mu je slavo, hiše okrasil s cvetkami, zelenjem in zastavami in pevajoč šel nasproti višjemu duhovnemu pastirju. Zakaj vse to navajam? Okolu Stribra (Mies), kjer je bila še pred malo leti več nego polovica češka, v cerkvi se molilo in pevalo v češkem jeziku, kjer se na vratih in pokopališki cerkvi i dandanes nahajajo stari češki napisi, postalo je v poslednji dobi vse protinarodno, in to vsled vednega ščuvanja fakičozov, nemških židov in domačih odrodilcev, in vsi ti življi hoté užupljene češke občine po sili ponemčiti, kar se jim je deloma pri treh občinah, žal, že posrečilo. Seveda k temu pomorejo največ po čeških občinah ustanovljene nemške šole.

Občinska zastopništva vseh okolišnih čeških občin prosila so letos meseca februarja knez nadškofa grofa Schönborna, naj na svojem potovanju v stříbrskem vikarijatu obišče tudi težko skušeno češko občino Sulislavo in se sam uveri, česa treba narodu. Pri slovesu obljubil je Sulislavcem, da dobé češkega duhovnika za njih cerkev, posvečeno sv. Lovrenču l. 836, torej iz najstarih kristijanskih dób, — in v njegovi prisotnosti položil se je tudi temeljni kamen za novo češko šolo. Nemci hoteli so sicer demonstrirati, da bi motili in kalili sprejem nadškofa, toda vse njihove manevre prepovedalo je okrajno glavarstvo. — V praznik slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda bode nadškof grof Schönborn posvetil tudi 66 bogoslovcev in samostanskih klerikov za duhovnike.

Časopis „Volyň“ zopet javlja o Čehih na Ruskem, kako mnogobrojno prestopajo k pravoslavni veri. Te dni vsprejele so v Žitomiru v guberniji volinski 4 osebe pravoslavje, v Sedmihubih pa celó 110 Čehov češkokratovskega veroizpovedanja, in v dubenski cerkvi 6 oseb. V praznik Vnebohoda dalo se je krstiti v Doporostaji od arhimandrita in popov 220 (?) Čehov iz vasi Noviny.

O umršem patru msgr. Jos. Greutru pisale so vse češke novine jako laskavo; navajam o tirolskem zvezniku samo list brnski „Hlas“: „V Greutru prevladal je nad vse čut za pravo; zaradi tega se je povsodi in vselej poganjal neustrašeno za pravo tlačenih narodov, zaradi tega je bil s celo dušo na strani avstrijskih Slovanov, postal je ustanovnik in vodja konservativne stranke med Nemci iz notranje-avstrijskih dežel, koja še dandanašnji živi v tesni zvezi, slogi in prijateljstvu z nami, in koje, ako Bog dá, ne mine. Pri krsti Greutrovi, poštenega Nemca iz Tirolskega, žaluje ves narod češki: to je pomenljiv dogodjak v Avstriji in najkrasnejši spomenik pokojni vrlini na torišči za prava narodov, dežel in cerkve.“

V proslavo 40letnega vladanja cesarjevega sklenilo je vodstvo c. kr. priv. meščanskih zborov oostrelcev soglasno, da se ustanovi povodom te slavnosti v zboru ustanova, za kojoj je povolilo 5000 gld. v ta namen, da se obresti vsako leto v dan 2. decembra razdelé dvema ponesrečenima členoma.

Kako se zanimljejo vsi češki krogi za brzo uresničenje češke akademije znanostij, je najlepši dokaz, da narodna napredna mestna zastopništva nameravajo v to svrhu dovoliti znatne denarne doneske. V prvi vrsti moram tu zabeležiti zavedno mesto Kolin na Labi.

Kakor iz nastopnega uvidite, ima tudi naše mesto svojega Keesbacherja. V „Národ. Listih“ objavljen je bil nedavno članek pod zaglavjem „Okrašajo nezdravo mesto“, ponatisnen iz prednjega zdravniškega lista angleškega „British-Medical-Journal“, v kojem se dokazuje, kako malo skrbi pražko mestno zastopništvo za zdravstvene razmere mesta in kako žalostno stanje je v Pragi gledé umiranja in boleznij. Mestni odbornik Náprstek navajal je v včerašnji seji, da ta izvestija so pisana tendenčno in rafinovano samó v ta namen, da bi vzela zlati Pragi dobro ime, in da so bili ti članki pisani v Pragi, poslani potem v London in zopet nazaj v Prago. Dotičnemu listu pošlje se popravek z dodatkom, kaj je že pražka občina učinila v zdravstvenem oziru gledé kanalizacije in preskrbljenja pitne vode. Žalostno je v istini, če kdo išče slave v grdenji in ometavanji lastnega doma in zemlje, kdor ima za načelo smešiti in v prah tepati vsak domorodni napor, češke može, koji trud svoj posvečevajo koristim naroda in domovine.

Porotna obravnava, koja je skoro 14 dni trajala s hótelirom V. Povolným, zatoženim goljušije, kakor sem Vam v svojem času pisal, bila je pred-

včerašnjim zvršena. Povolný bil je spoznan nekrivim.

Mestu pokojnega pražkega rablja Pipergerja imenovan je njemu za naslednika Wohlschlager, ki je izučen zlatar. Piperger je „opravljal poslednji posel svoj“ dne 12. januarja v Kutni Gori, obesil je ondi namreč dva morileca žandarja Melichara. Dva dni na to zadel ga je mrtvoud. Pokojni rabelj Piperger bil je pravi strokovnjak v svojem poklicu in je v tem oziru prekošal vse druge sovrstnike svoje v Avstriji.

Dnevne novice.

(Današnjemu „Slovencu“) vprvič priložimo „DOMOLJUBA“, koji bodejo vsi naši naročniki z naprej redno vsak prvi in tretji četrtek v mesecu dobivali brezplačno. Prosim pa vse svoje prijatelje in somišljenike, da bi tej naši prilogi med priprostim narodom pridobivali naročnikov kolikor mogoče veliko. Izredno nizka cena „DOMOLJUBA“ kaže, da nam ni za dobiček pri izdajanju te priloge, ampak radi bi kaj storili za pravo omiko tistih, kateri si dražjega časnika naročiti ne morejo.

(Najviše potrjenje) je dobil deželni zakon, s katerim se preminjajo nekatere določbe občinskega reda za Kranjsko.

(Deželni glavar, blag. g. grof Thurn) bil je včerašnji previden s sv. zakramenti.

(Odlikovanih) bo neki več državnih poslancev. Mej njimi dr. Rieger in knez Alojzij Liechtenstein.

(Poročil) se je včerašnji g. A. Ukmar, c. kr. pristav pomorskega komisarijata, z gospodičino T. Reitzevo.

(Slovesnost prvega svetega obhajila) vršila se je danes zjutraj ob sedmih v cerkvi svetega Jakoba za mestno dekliško šolo. Med sveto mašo, ki jo je daroval katehet g. A. Karlin, bil je primeren nagovor, po katerem je bilo obhajanih prvokrat 54 deklic. — Po svetom opraviu so učiteljice ob lastnih troških novo-obhajanke z zajutrkom pogostile. Slava vnetim odgojiteljicam mladine!

(Družba sv. Cirila in Metoda.) Vsled želj ptujkega podružničnega načelnitva preloži se velika skupščina za nekaj dni. Vabilo k skupščini objavimo pozneje.

(Glasbena Matica.) Javne skušnje v matični glasbeni šoli bodo 9., 10. in 11. julija t. l. v Virantovi hiši II. nadstropje. — Prva glavna skupna skušnja vseh pevcev in c. kr. vojaške godbe za veliki koncert dne 8. julija t. l. bode v petek dne 6., in druga v soboto dne 7. julija t. l. v redutni dvorani točno ob 8. uri.

(Slovensko del. pevsko društvo „Slavec“) praznuje v nedeljo dne 8. t. m. 40letnico vladanja Nj. veličanstva cesarja Fran Josipa I. Dopoludne ob 1/2 11. uri ima sv. mašo v cerkvi sv. Jakoba, popoldne ob 4. uri pa priredi ljudsko veselico na Kozlerjevem vrtu. Spored prihodnjich.

(Posojilnica v Črnomlju), registrovana zadruga z neomejeno zavezo, je v prvi polovici tekočega leta izposodila 21.902 gld. 30 kr., hranilnih vlog je bilo 23.550 gl. Izplačalo se jih je pa v znesku 8550 gl. 77 kr. Skupnega prometa je bilo 73.852 gl. 58 kr.

(Idrijski občinski zastop) je sklenil v seji dne 28. m. m., da se v proslavo 40letnice cesarjeve kupi v prid ubogih in bolnih domačinov iz zapuščine A. Kavčiča primerna hiša; notranjo opravo preskrbela bo mestna občina na svoje troške. Slovesno se bo praznovala 40letnica dne 18. avgusta. Za šolsko mladino dovolil je občinski zastop 120 gld.

(Poljedelsko ministerstvo) naročilo je gospodu Putticku, da bo tekom tega leta preiskal doline pri Ribnici in Dobropolji.

(Vrejenje Bistrice in poprava bregov Save pri Mojstrani) pričela se bodeta še letos. Deželni odbor je že razpisal dotična dela. Za leseni most čez Savo je proračunjenih 5000 gld., za jez pa 1700 in za popravo bregov bistrskih 6000 gld.

(Duhovniške premembe v goriški nadškofiji.) Č. g. Peter Vuga bil je kanonično vmeščen na kuracijo Škrbina. Šebrelje opravlja č. g. Jos. Primšar, kurat v Jadrščah. Umrli je 27. maja č. g. Karol Cullot, župnik in dekan v Gradiški. Administrator tu je postal kapelan Janez Komar. Č. g. Leopold Visintini odpovedal se je župniji Villesse, ki je razpisana do 4. avgusta.

(Slovanski jezik v Istri.) Hrvatska občina Vrtnik poslala je deželnemu odboru isterskemu vlogo

v hrvatskem jeziku, katero je odbor rešil v italijanskem jeziku. Občina se je vsled tega pritožila na državno sodišče. To pa je te dni odgovorilo, da je po čl. 19. odst. 2. enakopravnost vseh v deželi običajnih jezikov priznana. Ker je v Vrtniku hrvaščina v deželi običajni jezik, imela je občina pravico zahtevati rešitev vloge v hrvaščini. Vigilantibus jura.

(Koncert) na korist pogorelcu Reberniku priredili so na Dobrni ondašnji kopališki gostje. Čistega dohodka je 70 gld.

(V planinski dolini) je zadnjo nedeljo udarila strela v skalovje nad vhomom v Mrzlo jamo. Odtrgala se je velikanska skala in pala nizdoli, da se je stresla zemlja na nekaj sto korakov. Več delavcev je delalo komaj 300 korakov oddaljenih; nesreča se ni zgodila.

(Toča.) V nedeljo dne 1. julija kmalu po poludne so pogubonosni oblaki vsipali ledeno zrnje po našem sosedstvu. Na Frankoljem so še zvečer ob 6. uri imeli točo pod kapi. Ker je padala med gostim dežjem, ni napravila toliko škode, kakor v bližnjih Črešnjicah, kjer je celo faro skoro popolnoma poklestila, okoli cerkve še so v torek zjutraj ležali celi kupiči. Neki Vojničan, ki ima tam vinograd, zanašal se je, da bo dobil mošta blizu 100 hektolitrov, a sedaj jih, kakor se dopisniku zatrjuje, pričakuje samo okolu dvanajst. Sploh se je letos tukaj vse kazalo prav lepo. In sedaj!

Telegrami.

Reka, 4. julija. Parnik „Zichy“ je na poti v Brazilijo trčil v italijanski parnik „Aurora“. Oglje in druga naklada na krovu palo je v morje. Ljudi se nobeden ni ponesrečil.

Berolin, 4. julija. „Elsasser Journal“ piše, da bo cesar v jeseni obiskal Strassburg. Govoré, da bo Herbert Bismarek spremljal cesarja v Rusijo.

London, 4. julija. Iz Durbana se poroča, da je iz redarjev in domačinov sestavljen vojaški oddelek napal četo vstašev v Zulu-deželi. Na obeh straneh več mrtvih.

Listnica opravištva.

G. A. Š. v P. Se bode zgodilo; le švrat tako.
G. M. V. v B. Prejeli do zdaj 11 gld: 40 kr.; prinesete torej do konca leta še 3 gld. 60 kr.
G. M. K. v D. Hvala lepa za nasvet! „Slovenec“ je že deloma naznanil, kak bode „DOMOLJUB“, bolj natanjko povedal bo pa skoraj sam, ko bo razvil svoj program. Da se bo tudi s politiko pečal, to je gotovo, toda ne z visoko, ampak le za prsto ljudstvo je namenjen.
G. J. M. v Š. Se bode po možnosti zgodilo.

Darila za „Národní Dom“.

XXV. izkaz „Krajearske Družbe“.		Prenesek	6103 gld. 75 kr.
Krajearska družba v Novem Mestu (poverjenik I. Kline) na knj. št. XX	2	50	„
Krajearska družba v Beljaku (poverjenik Fr. Dular) na knj. št. 274	3	—	„
Krajearska družba v Žažemperku (poverjenik dr. E. Volčič) knj. št. 423, 424, 539	36	—	„
Krajearska družba v Ljubljani (poverjenik I. Meden):			
na knj. št. LV	11	gld. —	kr.
„ „ „ 193	1	—	„
Krajearska družba v Ljubljani (poverjenik dr. V. Gregorič):			
ost. knj. št. 12	11	gld. 50	kr.
„ „ „ 428	12	—	„
Krajearska družba v Gradcu (poverjenik Fr. Bradaška):			
na knj. št. LXI	3	gld. 70	kr.
„ „ „ LXII	7	—	„
Krajearska družba v Ljubljani (poverjenik K. Pirc) na knj. št. XIV	2	—	„
Krajearska družba na Dunaji (poverjenik J. Kržišnik) na knj. št. 111, 142, 205, 206, 209, 210	6	52	„
Krajearska družba v Velikovei (poverjenik J. Hočvar) knj. št. 300	12	—	„
Krajearska družba v Ljubljani (poverjenik E. Lah):			
ost. knj. št. 402	8	gld. —	kr.
na „ „ XLV	7	—	„
Krajearska družba na Krškem (poverjenik Fr. Gabršek) na knj. št. 317	6	—	„
Krajearska družba v Celji (poverjenik V. Oblak) knj. št. 153	12	—	„
Krajearska družba v Ljubljani (poverjenik M. Pleteršnik) ost. knj. št. X	7	50	„
Krajearska družba v Veliki Dolini (poverjenik M. D.) na knj. št. 358 in 427	2	—	„
Skupaj		6255 gld. 27 kr.	

Opomba: To svoto je nabralo 270 poverjenikov na 429 (379+L) knjižic, od katerih je 282 (269+XIII) popolnoma, 147 (110+XXXVII) deloma razprodanih. V prometu je 312 (263+XLIX) knjižic. Deloma razprodane knjižice imajo nabranega: 9 po manj kot 1 gld.; petnajst po 1—2 gld.; osemnajst po 2—3 gld.; osemnajst po 3—4 gld.; sedemnajst po 4—5 gld.; osemnajst po 5—6 gld.; dvajset po 6—8 gld.; edenajst po 8—12 gld.; ostalina po več kot 12 gld. — Nabralo je pa: 12 poverjenikov po več kot 100 gld.; jeden nad 60; devet po 30—60; trinajst po 20—30; trinajst po 16 do 20; šestnajst po 12—16; jedenindeset po 12; šest po 10—12; šestnajst po 8—10; jedenindvajset po 6—8; jedenindeset po 4—6; osemindeset po 2—4; petnajst po 1—2, osem po manj kot 1 gld. — Število poverjenikih krajev: 133*

Vsem p. n. poverjenicam in poverjenikom izreka za njih
marljiv trud odkritosrečno zahvalo ter se jim tudi v prihodnje
priporoča z najodličnejšim spoštovanjem

odbor „Krajcarske družbe“.

V Ljubljani 2. julija 1888.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.	733-4	15-4	sl. svzh.	oblačno	13-80	
4. 2. u. pop.	731-9	17-6	sl. vzh.	dež		
9. u. zveč.	730-9	15-0	sl. zap.			

Od devetih zjutraj večkrat dež. Srednja temperatura
16-0° C., za 2-9° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

5. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 40 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16% „	82 „ 70 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 „ 05 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 45 „
Akcije avstr.-ogerske banke	873 „ — „
Kreditne akcije	310 „ 79 „
London	124 „ 90 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 90 „
Cesarski cekini	5 „ 89 „
Nemske marke	61 „ 17 1/2 „

Št. 4416.

Razglas.

(1)

Deželni odbor kranjski razpisuje splošno
ponudbeno obravnavo v namen, da se
vlože ponudbe zaradi dela, katero je izvršiti
gledé

uravnave voda Bistrice in Save pri Mojstrani

na podlagi deželnega zakona z dné 6. junija
1887 št. 26, in sicer:

1. Naprava mostu čez Savo z zidanimi opo-
rami, zgornji del pa bo iz lesa, za pro-
računjeni znesek 5000 gld.
 2. naprava zidane zgradbe (jeza)
v dolini na potoku Bistrici za
proračunjeni znesek 1700 „
 3. Naprava zgradb za varstvo
bregov (škarpe) na obéh ime-
novanih vodah za proračunjeni
znesek 6000 „
- Skupaj 12700 „

Ta stavba in to delo oddalo se bode vsako
samo za sé proti plačilu dovršenega dela
po jednotnih cenah, vendar pa se sprejemajo
tudi skupne ponudbe za vse delo skupaj ali
pa tudi za dvojne stavb.

Dotični stavbinski podatki, namreč črteži,
splošni in posebni stavbinski pogoji, proračuni,
in cenilnik so vsak dan v navadnih uradnih
urah na razgled v pisarni deželnega stavbi-
nega urada.

Prihodnji vodja stavbe dajal bode do
20. julija t. l. vsako soboto in nedeljo
v navadnih uradnih urah vsa potrebna raz-
jasnila, kar bi jih kdo zahteval.

Ponudbe morajo biti zapečatené, pisane
na kolek za 50 kr. in z napisom na zavitku:
„**Ponudba za uravnavo Bistrice
in Save pri Mojstrani**“. Priložiti je
tudi 10% jemčevina (vadium) zgoraj navedene
dražbene cene, ter je za vsako delo posebej
navesti, za koliko ponudnik prevzame delo
oziroma koliko odstotkov odjenja ali pa več
zahteva, in sicer je pisati to razločno s števil-
kami in z besedo.

Ponudbe naj se vlože

do 20. julija t. l.

do 12. ure dopoldne pri vložnem zapisniku
podpisanega deželnega odbora; dovoljeno pa
je tudi, da se jemčevina poprej proti potrjilu
priloži ponudbi.

Ponudniki naj svoji ponudbi pristavijo
kraj in dan, svoj lastnoročni podpis, rojstno
ime in priimek, svoje bivališče, svoj stan ali
posel, in pa tudi to, da poznajo vse zgoraj
navedene stavbinske črteže in pogoje in da
se tem pogojem pravokrepno podvržejo.

Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed
ponudnikov izbrati si po svojem preudarku
podjetnika brez ozira na to, koliko odstot-

kov kdo odjenja, ali pa razpisati tudi novo
ponudbo.

Oziralo se bode le na pismene, v raz-
pisni dobi došle ponudbe.

V Ljubljani 4. julija 1888.

Od deželnega odbora kranjskega.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), naj-
bolj praktično,
elegančno, moder-
no in priljubljeno
tapecirano pohiš-
veno orodje, pre-
oblečene z moder-
nim in močnim
blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz
blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in
solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

Uzorec blaga resnim kupcem franco na razpolago. Vsa
v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem
najeeneje. — Modroce na peresih (Federmadratzen) 10 gl.
in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne
preproge.

☛ **Ceniki s podobami zastonj in franko na za-
htevanje.**

*Spominjajte se ljubljanske dijaške
in ljudske kuhinje pri igri in stavah,
pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih
dobitkih.*

Tuji.

3. julija.

Pri **Matieu**: Wertheimer,
zasebnik, z družino, iz Trsta.
Winterholer, Baller, Neumann,
Stich, trgovci, z Dunaja. — J.
Brun, potovalec, z Dunaja.

Pomoč

je ponuja pri vseh bo-
leznih, posebno pri taci-
h, ki navstanejo vsled spi-
jene krvi, dalje pri bož-
jasti, živčnih boleznih,
boleznih v ušesih, pljuč-
nih in želodčnih bo-
leznih, naduhi, slabo-
stih, protinu, trganji
po udih in vseh ženskih
boleznih. Trakulja se
zajamčeno odstrani z glavo
v 2 urah. Metoda, ki je
hitra in gotova, podpira
se z izvrstnimi in mnogo-
stranski izkušenimi sred-
stvi. Obširna poročila s
pismenimi znankami za
odgovor naj se pošljejo na-
slovom: (7)

„Hygiea-Officin“

Vratislava (Breslau) II.

Zavod za pohištvo in dekoracije Frana Doberlet-a

Franciškanske ulice št. 14 — Ljubljana — Dunajska cesta h. šte. 8

priporoča svojo jako bogato zalogo

**oprav za spalnice, jedilnice in salone,
pohištva vsake vrste,**

od najpriprostejšega in najeenejšega do najfinejšega. — Velika zaloga
obojev, rouleaux, okenskih karniš,
zastorov, preprog in snovi za hišno
opravo.

Oprava za stanovanja, hotele, kopelji, gostilnice, kavarne.

Priproste in razkošne

ženitovanjske bale, solidno in ceno izdelane.

Vsakovrstne dekoracije.

Jaz prodajam pod jamstvom le dobro brezhibno blago po jako nizkih
cenah, — po sporazumljenji tudi proti obročnim plačilom — in priporočam
torej svoj zavod vsem, zlasti pa velečastitim gospodom duhovnikom za izdelavo
dekoracij za cerkvene namene. Z velespoštovanjem

(7)

Fran Doberlet.

**Ne zameniti z Radgonsko, to je
Radkersburger.**

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goríc.

Kot zdravilna voda.

Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kisleci največ
vseh boleznih, ki so se vsestranski potrdili. Poležil je koščke kosti in hrustancev
od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali,
slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnag. To ga je
napotilo, da je začel poskušati s litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavníške prevlake so postajale vedno
manjše ter končno popolnoma prenehale. Vsepih, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Kot namizna voda.

Vsled obilne oglene kisline in oglenokislega natrona, prijetnega
okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj pri-
ljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislím vinóm ali s sadním sokóm in sladkorjem je močno šumeča,
žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo.

Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno
gorkoto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico,
trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr.,
cena za eno sobo 30 kr. do 1 gold.)

Kopeli in stanovanja.

Liter radenske kisle vode ima v sebi
0-06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija,
to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot
zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Poležil je koščke kosti in hrustancev
od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali,
slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnag. To ga je
napotilo, da je začel poskušati s litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavníške prevlake so postajale vedno
manjše ter končno popolnoma prenehale. Vsepih, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo.

Liter radenske kisle vode ima v sebi
0-06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija,
to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot
zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Poležil je koščke kosti in hrustancev
od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali,
slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnag. To ga je
napotilo, da je začel poskušati s litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavníške prevlake so postajale vedno
manjše ter končno popolnoma prenehale. Vsepih, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastonj in franko kopališče radenske statine na Štajerskem.

(29) V zalogi imata kisló vodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.